

Schubertiada

30a edició

Estimaràs la música

Au calme clair de lune triste et beau,
Qui fait rêver les oiseaux dans les arbres
Et sangloter d'extase les jets d'eau,
Les grands jets d'eau sveltes parmi les marbres.

Amb el tranquil clar de lluna trist i bell,
que fa somniar els ocells en els arbres,
i sanglotar d'èxtasi els sortidors,
els grans sortidors esvelts enmig dels marbres.

Clair de lune
Claude Debussy | Paul Verlaine

Dimarts 23 d'agost de 2022

Johanna Wallroth, soprano
Malcolm Martineau, piano

Lieder de Schubert, Backer Grøndahl,
Grieg, Debussy i Mahler

"Tots ells foren entusiastes seguidors de Schubert, i a través d'ell tots junts vàrem esdevenir amics i germans. Fou un temps bell i inoblidable."

Josef von Spaun

Records de la meva relació amb Franz Schubert

Schubertiada
Vilabertran

Johanna Wallroth, soprano Malcolm Martineau, piano

Lieder de Schubert, Backer Grøndahl, Grieg,
Debussy i Mahler

Dimarts 23 d'agost,
20:30 h

Canònica de Santa
Maria de Vilabertran

LIED THE FUTURE

La Schubertiada
agraeix a la Fundació
Banc Sabadell el seu
compromís amb el
talent emergent.

Sabadell
Fundació

www.schubertiada.cat

13'30" **FRANZ SCHUBERT** (1797 — 1828)

Ganymed, D. 544 (1817)

Bei dir allein, D. 866/2 (1828)

Dass sie hier gewesen, D. 775 (1823)

Die junge Nonne, D. 828 (1825)

Nacht und Träume, D. 827 (1823)

6' **AGATHE BACKER GRØNDAHL** (1847 — 1907)

En kviddrende Lærke, op. 42/1 (1899)

Blomstersankning, op. 42/4 (1899)

Efter En Sommerfugl, op. 52/4 (1900)

Mod Kveld, op. 42/7 (1899)

—— PAUSA ——

EDVARD GRIEG (1843 — 1907)

14'30" **Sechs Lieder**, op. 48 (1889)

Gruß (1884)

Dereinst, Gedanke mein (1884)

Lauf der Welt

Die verschwiegene Nachtigall

Zur Rosenzeit

Ein Traum

CLAUDE DEBUSSY (1862 — 1918)

10'30" **Quatre chansons de jeunesse** (1882 - 1884)

Pantomime

Clair de lune

Pierrot

Apparition

GUSTAV MAHLER (1860 — 1911)

10'30" **Des Knaben Wunderhorn** (selecció)

Das irdische Leben (1893)

Das himmlische Leben (1894)

Johanna Wallroth, soprano

Johanna Wallroth es va donar a conèixer en guanyar el Primer premi en el Concurs Internacional de cant Mirjam Helin. Posteriorment, la temporada 20/21 es va unir a l'Opernstudio de l'Òpera de Viena i va guanyar la prestigiosa beca Birgit Nilsson. Inicialment formada en la dansa, es va centrar en el cant, graduant-se a la Universität für Musik und darstellende Kunst de Viena (MDW). Va fer el seu debut operístic el 2013 com a Barbarina (*Le nozze di Figaro*) al Teatre Ulriksdal d'Estocolm, i posteriorment ha cantat Eurydice (*Orfeo ed Eurydice*) a la MDW, Despina (*Così fan tutte*), Gretel (*Hänsel und Gretel*) i Susanna (*Le nozze di Figaro*) a l'Schlosstheater de Schönbrunn a Viena, Pamina (*Die Zauberflöte*) a l'Acadèmia Gnesin de Moscou, Ismene (*Orpheus*) al castell de Vadstena i Sandmännchen i Taumännchen (*Hänsel und Gretel*) a la Norrlandsoperan d'Umeå.

Debuta a la Schubertiada.

Malcolm Martineau , piano

Nascut a Edimburg, estudia al St. Catharine's College i al Royal College of Music. Un dels grans acompanyants de piano de la seva generació, ha treballat amb bona part dels cantants de *lied* més importants del món. Ha presentat al Wigmore Hall de Londres la integral de les cançons de Britten, a St. Johns Smith Square les de Debussy i Poulenc (que també ha enregistrat) i al Festival d'Edimburg la de Wolf. Ha actuat als auditoris i festivals més importants d'Europa, així com al Carnegie Hall i l'Alice Tully de Nova York i l'Òpera de Sidney. El 2004 va ser anomenat Doctor Honoris Causa per la Reial Acadèmia Escocesa de Música i Art Dramàtic i en 2009 Pianista Acompanyant Internacional. El 2011 va ser el director artístic del Festival de Lieder de Leeds.

Aquest és el desè concert de Malcolm Martineau a la Schubertiada; hi va debutar l'any 1995.

En la perllongada ombra del lied germànic

Albert Ferrer Flamarich

Musicògraf i historiador de l'art

En aquest variat i substancios recital s'apleguen cinc compositors que, exceptuant a Debussy, sempre reaccionari davant la influència alemanya —encara que no la pogués evitar i, fins i tot, la integrés en la seva òpera *Pélleas et Melisande*—, comparteixen l'arrel del *lied* germànic ja sigui en l'origen dels textos o bé en la influència musical, també en els casos dels dos noruecs: Grieg i Backer Grøndahl. A més, la inclusió d'aquesta darrera compositora normalitza i recupera una figura femenina oblidada, però rellevant històricament per la seva dimensió musical.

El recital d'avui comença amb una selecció variada de peces schubertianes recordant-nos que l'estètica del *volkston* amb què es va perfeccionar la música vienesa a partir de l'escola de cant i liederística berlinesa, va portar el lied a un nivell artístic superior amb pinzellades d'ironia, distanciament, tragèdia i nostàlgia propis del Romanticisme. Però **Schubert** també és revolucionari en la configuració del piano com a personatge de la narració, superant la faceta de mer acompanyament rítmico-harmònic predominant fins aleshores. La riquesa de les modulacions i l'àmplia varietat de patrons amb què va infondre caràcter a les obres d'una manera natural des del teclat confereixen un relleu quasi teatral, pretesament descriptiu de l'ànim del poema; que, a vegades, juga amb obstinats rítmics i altres dissenys peculiars. De la mateixa manera, la vessant vocal compta amb un melodisme, declamació i puntuals acostaments al recitatiu dins un tractament cromàtic dels paràmetres melòdic i harmònic. L'audició atenta permetrà copsar alguns d'aquests elements ni que sigui de manera fugaç.

D'una banda, a *Canymed*, sobre text de Goethe, es presenta el moment en què Zeus, transformat en àliga, s'enduu l'efeb cap a l'Olimp. Schubert empra un tractament lliure amb diversos motius melòdics (*durchkomponiert*), i un tram final, de tempo accelerat i perfil melismàtic —particularment sobre la paraula “*Vater*”—. *Bei dir allein*, sobre text de Seidl, és una divertida crítica a les àries d'òpera carregades d'ornaments i cadències. *Daß sie hier gewesen*, segurament compost el 1822 sobre un poema d'*Östlichen Rosen* de Friedrich Rückert, recorre als topòs romàntics de l'absència de l'estimada evocant les seves belleses, la seva vivacitat i la seva espera. El subjecte poètic se sent en terra de ningú, desorientat, i aquest sentiment es fa palès en l'agosarada indefinició

tonal de l'inici —més tractant-se d'un *lied*—; la cançó, però, es clourà en un confortable do major en el postludi. Si *Die junge Nonne* és un dels més bells de tota la producció schubertiana per la gran força dramàtica i la profunditat psicològica, *Nacht und Träume* evoca un altre *topos* romàntic: el somni pseudo-panteïsta on l'exaltació de la nit amb caràcter místic es vincula amb l'idealisme romàntic de Schlegel, Novalis o Hoffmann. Empra una línia melòdica tendent als graus conjunts, excepte al vers "*du sinkest nieder*" ("t'enfonces profundament"), caracteritzada per un pronunciat salt de sisena descendent.

Tal com va succeir en altres territoris, l'idioma i la literatura històrica van passar a un primer pla dins l'emergent nacionalisme cultural noruec finisecular, aparellat al nacionalisme polític contra l'imperialisme danès dels darrers quatre segles. En aquest context s'inscriu la pianista i compositora *Agathe Backer-Grøndahl*, que va assolir una notable fama al seu temps com a intèrpret de Beethoven, en part gràcies a la seva formació a Alemanya. Creadora bàsicament de música de cambra i música vocal, aquestes quatre peces publicades a finals de segle són amables, amb clara vena melòdica, sense complicacions de tessitura i assimilables a l'estètica de la música domèstica i de saló, assumint la noció herderiana de cercar l'essència nacional en la cultura autòctona del poble.

Contemporani de Backer-Grøndahl i màxim exponent del nacionalisme noruec, **Edvard Grieg** va conrear la cançó i la romança popular amb gran sensibilitat, elevant-les al *kuntslied* al llarg de quatre dècades i deixant-ne uns cent cinquanta exemples. Com en les seves peces per a piano, va traduir l'emergent imatge de la seva pàtria amb temes com la nostàlgia per aquesta, les noces tradicionals, les pastures

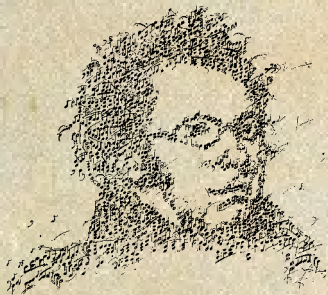
de les muntanyes i, és clar, la passió amorosa sublimada a través de la natura. En aquest sentit, els *Sechs Lieder*, op. 48 de 1888 enllacen amb la tradició germànica i, de fet, es basen en textos de poetes alemanys. Trobem reminiscències de modes medievals a la pausada i contemplativa *Dereinst, Gedanke mein* on el piano acompanya amb una textura acordal molt vertical i despullada, sempre amb dinàmiques pianissimo. Altres com la primera i la tercera tenen un caràcter més arrauzat mantenint l'alternança entre ràpid i lent entre cançons: *Gruss* és una pàgina breu que sota l'aparença d'organicitat conté dos dissenys melòdics respectuosos amb la divisió estròfica, el segon dels quals es recolza en un obstinat rítmic del piano que reprèn els arpegis ascendents de la primera estrofa a la coda. Per la seva banda, *Lauf der Welt* presenta una línia melòdica amb alguns salts d'interval que doten de caràcter enjogassat una pàgina tripartida que es clou amb un canvi de tempo i una inflexió cadencial a l'últim vers. En canvi, a la quarta, *Die verschwiegene Nachtigall*, la mà dreta del piano s'aparella a la veu homorrítmicament i, després d'una secció central lenta, totes dues imiten el rossinyol sobre la paraula "*Tandaradei*" ubicant-se al registre agut. Les dues últimes cançons també divergeixen en tempo i caràcter: si a *Zur Rosenzeit* hi domina una vena intimista caracteritzada per una escriptura que diferencia els motius d'acompanyament de les dues mans del piano —la dreta amb el pes harmònic— generant desassossec, a *Ein Traum* es respira una efusivitat afirmada en l'emotivitat de l'esperança del somni que es fa realitat a l'últim vers, a través d'un crescendo també basat en un obstinat rítmic del piano cada vegada més insistent en ritme i dinàmica.

Per la seva part, *Debussy*, com Schubert, portarà el gust per la modulació més enllà de l'encadenament funcional

entre tonalitats: és una recerca de color, timbre, sensualitat i subtilesa que retorna el piano a l'eix de la textura, encara que aquesta sigui austera i preeminentment harmònica, sobrepasant a Fauré i separant-se del *romance* i la *chanson*. Hi explora un univers de noblesa i bellesa, sense pathos, de gradacions sentimentals tímidament apuntades en aquestes *Quatre chansons de jeunesse*, compostes entre 1882-84 per a Marie Vesnier, qui, més enllà d'especulacions sentimentals, va ser una gran influència durant una etapa creativa on el compositor francès encara cercava el seu estil. I aquest fet es nota en els contrastos i relleus acusats de, per exemple, la llarga i teatral vocalització de catorze compassos de *Pantomime*.

Per últim, **Mahler** i dos dels seus lieder inspirats en el folkloritzant *Des Knaben Wunderhorn*, col·lecció de cançons i balades compilades per Brentano i von Arnim, moltes de les quals són realment d'origen popular, tancaràn aquesta selecció confrontant dues visions vitals des de l'òptica d'un infant: la terrenal (*Das irdische Leben*) i la celestial (*Das himmlische Leben*). Basades en símbols senzills i enunciats ingenus s'atansen a la profunditat d'allò humà, la vida, la mort i l'eternitat en una experiència narrada no directament personal amb què Mahler "va donar veu en l'art al sofriment dels sense veu", com va escriure Fischer-Dieskau. Des d'aquesta perspectiva el que en una accentua l'angoixa per la fam del que reclama menjar a la seva mare a través del cromatisme i algunes dissonàncies, a l'altra les evocacions a Santa Marta i Santa Úrsula curullen les insatisfaccions vitals a ritme de barcarola estilitzada i reminiscències de música lleugera. I, ambdues, sempre amb una estructuració estròfica.

SCHUBERTIADE

SCHWARZENBERG

del 17 al 25 de juny 2023
del 26 d'agost al 3 de setembre

HOHENEMS

del 27 d'abril a l'1 de maig 2023
del 13 al 16 de juliol / del 4 al 8 d'octubre

RECITALS DE LIED - RECITALS DE PIANO - CONCERTS DE CAMBRA - CLASSES MAGISTRALS

Louise Alder, Marcelo Amaral, Leif Ove Andsnes, Apollon Musagète Quartett, Ilker Arcayürek, Aris Quartett, Armida Quartett, Kit Armstrong, Kristian Bezuidenhout, Ian Bostridge, Renaud Capuçon, Guillaume Chilemme, Helmut Deutsch, Anton Doppelbauer, Julius Drake, Veronika Eberle, Elias String Quartet, Christoph Eß, Till Fellner, Julia Fischer Quartett, David Fray, Sol Gabetta, Michael Gees, Kirill Gerstein, Saskia Giorgini, Matthias Goerne, Filippo Gorini, Patrick Grahl, Clemens Hagen, Julia Hagen, Veronika Hagen, Hagen Quartett, Marc-André Hamelin, Daniel Heide, Nikola Hillebrand, Steven Isserlis, Stuart Jackson, Victor Julien-Laferrière, Mathias Johansen, Lucas und Arthur Jussen, Sharon Kam, Christiane Karg, Alexi Kenney, Katharina Konradi, Tatiana Korsunskaya, Harriet Krijgh, Konstantin Krimmel, Adam Laloum, Dejan Lazić, Leonkoro Quartett, Elisabeth Leonskaja, Igor Levit, Paul Lewis, Michael Lifits, Hans Liviabella, Mandelring Quartett, Malcolm Martineau, Mischa Meyer, Sabine Meyer, Joseph Middleton, Minetti Quartett, Regula Mühlemann, Daniel Müller-Schott, Daniel Ottensamer, Pavel Haas Quartett, Mauro Peter, Francesco Piemontesi, Alois Posch, Marco Postinghel, Christoph Prégardien, Quatuor Ebène, Quatuor Modigliani, Josef Reif, Sophie Rennert, Fatma Said, Valerie Schatz, Matthias Schorn, Andrè Schuen, Schumann Quartett, Marie Seidler, Connie Shih, Baiba Skride, Friedrich Thiele, Ivan Vukčević, Dominik Wagner, Manuel Walsler, Antje Weithaas, Jörg Widmann, William Youn

Informació i venda d'entrades

Schubertiade GmbH, P. O. Box 100, 6845 Hohenems, Austria
Tel +43/(0)5576/72091, Fax +43/(0)5576/75450, Email: info@schubertiade.at

www.schubertiade.at

AGRAÏMENTS

Col·laborador principal

B Sabadell
Fundació

Amb el suport de

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Amb l'ajut de

Diputació de Girona

 GOBIERNO DE ESPAÑA
MINISTERIO DE CULTURA Y DEPORTE

 inaem
INSTITUTO NACIONAL DE ARTES ESCENICAS DE LA MUSICA

 Ajuntament de Figueres
www.figueres.cat

Castelló d'Empúries

Ajuntament de Vilabertran

Amb el patrocini de

Vilajuïga
L'AIGUA VIBRANT

Damm
Fundació

Gràcies a

Audi
Autopodium
Girona · Olot · Figueres · Llord de Mar

el motel
Hotel Empordanès
Figueres

 CONSELL COMARCAL
DE L'ALT EMPORDÀ

 EMPORDÀ TURISME
CATALUNYA-COSTA BRAVA

 aie
ASSOCIACIÓ D'ARTISTES
ESCENICISTES I DIRECTORS

AVINYONET DE
PUIGVENTÓS
AJUNTAMENT

Mitjà col·laborador

33 Cat **m**úsica
 CATALUNYA
RÀDIO

En col·laboració amb

Liederabend · Nord Produccions i Events · Parròquia de Santa Maria de Vilabertran

Partners internacionals

Liedzentrum Heidelberg · Schubertiade · Der Lyrische Salon Weimar

PROBERS CONCERTS

© Daniela Reñe

Konstantin Krimmel, baríton
Wolfram Rieger, piano
José Vicente Castelló, trompa

Lieder de Schubert i Loewe

→ **Dimecres 24 d'agost, 20:30 h**
Canònica de Santa Maria de Vilabertran

© Elisa Okazaki

Juliane Banse, soprano
Wolfram Rieger, piano
Konstantin Krimmel, baríton

Lieder de Brahms i Schumann

→ **Dijous 25 d'agost, 20:30 h**
Canònica de Santa Maria de Vilabertran

Venda d'entrades
www.schubertiada.cat

Col·laborador principal

B Sabadell
Fundació

Amb el suport de

Organitza

www.schubertiada.cat

Schubertiada

Vilabertran

Dimarts 23 d'agost de 2022
20:30 h
Canònica de Santa Maria
de Vilabertran

Johanna Wallroth, soprano
Malcolm Martineau, piano

FRANZ SCHUBERT

(1797 — 1828)

Johann Wolfgang Goethe (1749 — 1832)

Ganymed

Wie im Morgenglanze
Du rings mich anglühst,
Frühling, Geliebter!
Mit tausendfacher Liebeswonne
Sich an mein Herze drängt
Deiner ewigen Wärme
Heilig Gefühl,
Unendliche Schöne!
Dass ich dich fassen möcht'
In diesen Arm!

Ach, an deinem Busen
Lieg' ich und schmachte,
Und deine Blumen, dein Gras
Drängen sich an mein Herz.
Du kühlst den brennenden
Durst meines Busens,
Lieblicher Morgenwind!
Ruft drein die Nachtigall
Liebend mach mir aus dem Nebeltal.
Ich komm', ich komme!
Ach wohin, wohin?

Hinauf! strebt's hinauf!
Es schweben die Wolken
Abwärts, die Wolken
Neigen sich der sehnenen Liebe.
Mir! Mir!
In eurem Schosse
Aufwärts!
Umfangend umfängen!
Aufwärts an deinen Busen,
Alliebender Vater!

Ganimedes

En la resplendor del sol,
t'encens al voltant meu,
estimada primavera!
Amb mil delícies amoroses,
el sagrat sentiment
del teu etern ardor
s'apodera del meu cor,
bellesa infinita!
Si pogués estrènyer-te
entre els meus braços!

Ai, m'ajec en el teu pit,
i em marfonc;
les teves flors, la teva herba,
es premen contra el meu cor.
Apagues la set ardent
del meu pit,
amable brisa matinal!
Em crida amorós el rossinyol
des de la vall boirosa.
Ja vinc, ja vinc!
A on? Ai, a on?

Amunt! Sempre amunt!
Suren els núvols
a dalt, s'inclinen
cap a l'amor anhelant.
A mi! A mi!
En la vostra sina,
amunt!
Abraçant, abraçant!
Amunt, en la vostra sina,
pare de tot amor!

Johann Gabriel Seidl (1804 — 1875)

Bei dir allein

Bei dir allein
Empfind' ich, dass ich lebe,
Dass Jugendmut mich schwellt,
Dass eine heit're Welt
Der Liebe mich durchbebe;
Mich freut mein Sein
Bei dir allein!

Bei dir allein
Weht mir die Luft so labend,
Dünkt mich die Flur so grün,
So mild des Lenzes Blüh'n
So balsamreich der Abend,
So kühl der Hain,
Bei dir allein!

Bei dir allein
Verliert der Schmerz sein Herbes,
Gewinnt die Freud' an Lust!
Du sicherst meine Brust
Des angestammten Erbes;
Ich fühl' mich mein
Bei dir allein!

Friedrich Rückert (1788 — 1866)

Dass sie hier gewesen

Dass der Ostwind Düfte
Hauchet in die Lüfte,
Dadurch tut er kund,
Dass du hier gewesen.

Dass hier Tränen rinnen,
Dadurch wirst du innen,
Wär's dir sonst nicht kund,
Dass ich hier gewesen.

Schönheit oder Liebe,
Ob versteckt sie bliebe?
Düfte tun es und Tränen kund,
Dass sie hier gewesen.

Jakob Nicolaus von Craigher de Jachelutta (1797 — 1855)

Die junge Nonne

Wie braust durch die Wipfel der heulende Sturm!
Es klirren die Balken, es zittert das Haus!
Es rollet der Donner, es leuchtet der Blitz,
Und finster die Nacht, wie das Grab!

Immerhin, immerhin,
so tobt' es auch jüngst noch in mir!

Tot sol amb tu

Tot sol amb tu
sento que visc,
que m'omple una força jovenívola,
que el món més alegre de l'amor
fa bategar el meu cor.
M'alegra estar
tot sol amb tu!

Tot sol amb tu
sento l'aire tan refrescant,
i em sembla el camp tan verd,
tan dolç el florir de la primavera,
tan perfumat el vespre,
i tan fresc el bosc,
només amb tu!

Tot sol amb tu
perd el dolor la seva aspror,
i l'alegria guanya en plaer!
Tu assegures en el meu pit
l'engruna hereditària;
em sento jo mateix
tot sol amb tu!

Ella ha estat aquí

Que les fragàncies del vent de l'est
es respirin en l'atmosfera,
perquè em facin saber
que tu has estat aquí!

Que corrin aquí les llàgrimes,
perquè arribis a saber
el que d'altra manera no sabries,
que jo he estat aquí!

La bellesa i l'amor
no poden restar ocults,
fragàncies i llàgrimes fan saber
que ella ha estat aquí!

La jove monja

Com bramula entre el brancatge la sorollosa tempesta!
Cruixen les bigues, tremola la casa!
Retrunyen els trons, esclaten els llamps,
i obscura és la nit, com una tomba!

Constantment, constantment!
Així m'encenia també jo recentment!

Es brauste das Leben, wie jetzo der Sturm,
Es bebten die Glieder, wie jetzo das Haus,
Es flammte die Liebe, wie jetzo der Blitz,
Und finster die Brust, wie das Grab.

Nun tobe, du wilder, gewalt'ger Sturm,
Im Herzen ist Friede, im Herzen ist Ruh,
Des Bräutigams harret die liebende Braut,
Gereinigt in prüfender Glut,
Der ewigen Liebe getraut.

Ich harre, mein Heiland, mit sehndem Blick!
Komm, himmlischer Bräutigam, hole die Braut,
Erlöse die Seele von irdischer Haft.
Horch, friedlich ertönet das Glöcklein
vom Turm!
Es lockt mich das süsse Getön
Allmächtig zu ewigen Höh'n. Alleluia!

Matthäus von Collin (1779 — 1824)

Nacht und Träume

Heil'ge Nacht, du sinkest nieder;
Nieder wallen auch die Träume,
Wie dein Mondlicht durch die Räume,
Durch der Menschen stille Brust.
Die belauschen sie mit Lust;
Rufen, wenn der Tag erwacht:
Kehre wieder, heil'ge Nacht!
Holde Träume, kehret wieder!

Bramulava la vida, com ara la tempesta,
em tremolaven els membres, com ara la casa,
m'encenia l'amor, com ara els llamps,
i obscur era el meu cor, com ara la tomba.

Segueix, doncs, tempesta salvatge i potent!
En el meu cor hi ha pau, i tranquil·litat.
L'amorosa núvia espera el seu promès,
purificada per una ardor incontestable,
i promesa a l'amor etern.

T'espero, Salvador meu, amb anhelant mirada!
Vine, promès celestial, pren la teva núvia,
allibera'm l'ànima de la seva presó terrenal!
Escolteu amb quina pau ressonen les campanes
de la torre!
Amb el seu dolç repic em crida
el Totpoderós cap a les altures! Al·leluia!

Nit i somnis

Santa nit, quan tu arribes,
arriben també els somnis,
com el teu clar de lluna omple les cambres,
omple també el pit tranquil dels homes.
Ells t'espïen amb plaer,
i criden, quan es desperta el dia:
Torna, santa nit,
dolços somnis, torneu!

AGATHE BACKER GRØNDAHL

(1847 — 1907)

Andreas Grimelund Jynge (1870 — 1955)

En kviddrende Lærke

Inat er der kommen saa deilig en gjæst,
det er vaaren med solskin og varmende blæst,
det er den, det er den, jeg har ventet saa længe,
nu ringer jeg ind den straalende dag
med kviddrende triller og jublende slag
utover de spirende enge.

Jeg stiger med sang ifra tuerne graa
høit op I det høieste blinkende blaa,
hvor tankerne længter, og higer,
og nede paa jorden der har jeg en plet,
hvor trygt jeg kan hvile, naar vingen er
træt
før atter mot solen jeg stiger.

Jeg vet, der er lunt mellem tuer og straa,
men lysere dog i det evige blaa,
det gjør mine toner saa særke.
Og er jeg den første af foraarets bud,
jeg bærer min sang som en tak til vor Gud,
jeg er kun en kviddrende lærke.

Andreas Grimelund Jynge

Blomstersanking

Blaaveis og bjerkegren,
harelab med fløiels ben,
soløi og frystlestraa,
lyse fioler blaa,
hvitveis og maiguld,
kurven er fuld!

Andreas Grimelund Jynge

Efter en sommerfugl

Sommerfuglen min, med vingerne fine,
Røde og brune og røde og blaa,
Finder du da ingen af blomsterne dine?
Sommerfuglen min, med vingerne fine,
Sæt dig nu der paa det svaiende straa.
Sommerfuglen min, jeg vil ikke skræmme dig,
Vil bare naa dig, vil bare faa dig
Vil bare gjemme dig!
Der havde jeg dig næsten,
Og saa fløi du din vei.

Una alosa refileadora

Aquesta nit ha arribat una hostessa deliciosa,
és la primavera, amb el sol i el vent suau,
és aquella, és aquella que he esperat tant de temps;
avui taral·lejo en un dia radiant,
amb trinats refileats i joioses volades
per damunt de feraços camps.

Tot cantant m'emporto mates d'herbes verdes
al punt més alt de l'atzur resplendent,
objecte de desig i aspiració dels meus pensaments;
després, baixo a la terra on tinc el meu niu,
on puc reposar aixoplugada, quan les ales estan
cansades,
abans de tornar a elevar-me cap el sol.

Sé que s'està bé en el plomall i en la palla,
i amb tot, és la llum i aquest atzur eternal
que fan tan singulars els meus cants,
i sóc la primera a la crida de la primavera,
i ofereixo el meu cant com un regreïament a Déu;
jo no sóc més que una alosa que refilea.

Recollida de flors

Anemone i branca de bedoll,
pota de llebre i cama de vellut,
sol i palla gebrada,
clares violetes blaves
anemones de bosc, créixens daurats,
el cistell és ple!

Darrera d'una papallona

Papallona meva, d'ales fines,
roges i marrons, roges i blaves,
no trobes cap de les teves flors?
Papallona meva, d'ales fines,
descansant sobre una palla que es balanceja.
Papallona meva, no et vull fer por,
només et vull atrapar, només guardar-te,
només et vull amagar!
Ja quasi et tenia,
i has volat.

Sommerfuglen min, med vingerne fine,
Røde og brune og røde og blaa,
Jeg vil ikke skræmme dig,
Vil bare naa dig, vil bare faa dig
Vil bare gemme dig!

Andreas Grimelund Jynge

Mot kveld

Alle de duggvaate blomster har sennt
Solen det siste Godnat.
Sanktehansormen sin lykte har tennt,
sitter og lyser i krat.
Sommerfugl tat sine duggsokker paa
lagt sig til hvile i klokken den blaa
drømmer saa deilig om solen,
drømmer om duft af fiolen.

EDVARD GRIEG

(1843 — 1907)

Sechs Lieder

Heinrich Heine (1797 — 1856)

Gruß

Leise zieht durch mein Gemüt
Liebliches Geläute.
Klinge, kleines Frühlingslied,
Kling hinaus ins Weite.

Zieh hinaus, bis an das Haus,
Wo die Veilchen sprießen.
Wenn du eine Rose schaust,
Sag, ich lass' sie grüßen.

Papallona meva, d'ales fines,
roges i marrons, roges i blaves,
no et vull fer por,
només et vull atrapar, només guardar-te,
només et vull amagar!

El vespre

Totes les flors molles de rosada han enviat
al sol llur darrer “bona nit”.
La lluernia ha encès la seva llàntia,
s’asseu i il·lumina el matoll.
La papallona s’ha posat les seves sabates de rosada
i ve a reposar una hora en la flor blava,
somnia meravellosament en el sol,
sonia en el perfum de violetes.

Sis cançons

Salutació

Mou-te dolçament per la meva ànima,
repic gentil,
sona, petita cançó de primavera,
sona cap a la llunyania.

Arriba't fins a la casa
on creixen les violetes,
i quan vegis una rosa
digues-li que la saludo.

Cristóbal de Castillejo (1490 — 550)
Versió alemanya d'Emanuel Geibel (1815 — 1884)

Dereinst, Gedanke mein

Dereinst,
Gedanke mein
Wirst ruhig sein.

Läßt Liebesglut
Dich still nicht werden:
In kühler Erden
Da schläfst du gut;
Dort ohne Liebe
Und ohne Pein
Wirst ruhig sein.

Was du im Leben
Nicht hast gefunden,
Wenn es entschwunden
Wird's dir gegeben.
Dann ohne Wunden
Und ohne Pein
Wirst ruhig sein.

Johann Ludwig Uhland (1787 — 1862)

Lauf der Welt

An jedem Abend geh' ich aus,
Hinauf den Wiesensteg.
Sie schaut aus ihrem Gartenhaus,
Es stehet hart am Weg.
Wir haben uns noch nie bestellt,
Es ist nur so der Lauf der Welt.

Ich weiß nicht, wie es so geschah,
Seit lange küß' ich sie,
Ich bitte nicht, sie sagt nicht: ja!
Doch sagt sie: nein! auch nie.
Wenn Lippe gern auf Lippe ruht,
Wir hindern's nicht, uns dünkt es gut.

Das Lüftchen mit der Rose spielt,
Es fragt nicht: hast mich lieb?
Das Röschen sich am Taue kühlt,
Es sagt nicht lange: gib!
Ich liebe sie, sie liebet mich,
Doch keines sagt: ich liebe dich!

Algun dia, pensamientos meus

Algun dia, algun dia,
pensaments meus,
us haureu calmat.

Si l'ardor amorosa
encara no s'ha encalmat,
en la terra freda
hi dormiràs bé;
allà sense amor
i sense penes
descansaràs tranquil.

El que en la vida
no has trobat,
quan s'hagi esvaït,
et serà donat.
Sense ferides,
i sense penes.
descansaràs tranquil.

Decurs del món

Cada vespre surto enfora
i pujo fins a la prada.
Ella mira des del seu pavelló,
que s'aixeca ferm en el camí.
Encara no ens hem mai citat,
només és així el decurs del món.

No sé com succeí,
fa temps que la beso,
ni ho demano ni em diu: sí!,
però tampoc mai em diu no!
Quan els llavis reposen contents en els llavis,
no ho amaguem, ens agrada.

Les brises juguen amb la rosa,
no es pregunta: m'estimes?
La roseta es refreda amb la rosada,
ja no es diu més: entrega't!
Jo l'estimo, ella m'estima,
però ningú no diu: t'estimo!

Walther von der Vogelweide (c1170 — c1230)

Die verschwiegene Nachtigall

Unter den Linden,
An der Haide,
Wo ich mit meinem Trauten saß,
Da mögt ihr finden,
Wie wir beide
Die Blumen brachen und das Gras.
Vor dem Wald mit süßem Schall,
Tandaradei!
Sang im Tal die Nachtigall.

Ich kam gegangen
Zu der Aue,
Mein Liebster kam vor mir dahin.
Ich ward empfangen
Als hehre Fraue,
Daß ich noch immer selig bin.
Ob er mir auch Küsse bot?
Tandaradei!
Seht, wie ist mein Mund so rot!

Wie ich da ruhte,
Wüßt' es einer,
Behüte Gott, ich schämte mich.
Wie mich der Gute
Herzte, keiner
Erfahre das als er und ich—
Und ein kleines Vögelein,
Tandaradei!
Das wird wohl verschwiegen sein.

Johann Wolfgang von Goethe (1749 — 1832)

Zur Rosenzeit

Ihr verblühet, süße Rosen,
Meine Liebe trug euch nicht;
Blühet, ach! dem Hoffnungslosen,
Dem der Gram die Seele bricht!

Jener Tage denk' ich trauernd,
Als ich, Engel, an dir hing,
Auf das erste Knöspchen lauernd
Früh zu meinem Garten ging;

Alle Blüten, alle Früchte
Noch zu deinen Füßen trug
Und vor deinem Angesichte
Hoffnung in dem Herzen schlug.

El rossinyol discret

Sota el til·ler,
a la prada,
on seia amb el meu estimat,
podreu veure
on nosaltres dos
collírem flors i herba.
Davant del bosc amb un cant dolç,
tandaradai!
cantava el rossinyol en la vall.

Vaig arribar
a la prada,
l'estimat ja havia arribat.
Vaig ésser rebuda
com una dona excelsa,
que encara sóc sempre feliç.
Si m'oferí també un bes?
Tandaradai!
Mireu, que vermella està la meva boca!

Com vaig reposar allà,
si algú ho sabés,
valgui'm Déu, m'averkonyiria.
Com m'abraçà
el bé, ningú
no ho sap més que ell i jo...
i un petit ocellet,
tandaradai!
que serà molt discret.

A l'època de les roses

Floriu, dolces roses,
i no us porta el meu amor;
floriu, ai!, per al desesperat,
amb l'ànima trencada per l'afflicció!

Penso entristit en aquells dies
quan jo, àngel, estava aferrat a tu,
i esperàvem que la primera poncella
arribés de matinada al meu jardí.

Totes les flors, totes les fruites
les depositava jo als teus peus,
i en veure la teva cara
l'esperança envaïa el meu cor.

Friedrich Bodenstedt (1819 — 1892)

Ein Traum

Mir träumte einst ein schöner Traum:
Mich liebte eine blonde Maid;
Es war am grünen Waldesraum,
Es war zur warmen Frühlingszeit:

Die Knospe sprang, der Waldbach schwoll,
Fern aus dem Dorfe scholl Geläut—
Wir waren ganzer Wonne voll,
Versunken ganz in Seligkeit.

Und schöner noch als einst der Traum
Begab es sich in Wirklichkeit—
Es war am grünen Waldesraum,
Es war zur warmen Frühlingszeit:

Der Waldbach schwoll, die Knospe sprang,
Geläut erscholl vom Dorfe her—
Ich hielt dich fest, ich hielt dich lang
Und lasse dich nun nimmermehr!

O frühlingsgrüner Waldesraum!
Du lebst in mir durch alle Zeit—
Dort ward die Wirklichkeit zum Traum,
Dort ward der Traum zur Wirklichkeit!

CLAUDE DEBUSSY

(1862 — 1918)

Quatre chansons de jeunesse

Paul Verlaine (1844 — 1896)

Pantomime

Pierrot, qui n'a rien d'un Clitandre,
Vide un flacon sans plus attendre,
Et, pratique, entame un pâté.

Cassandra, au fond de l'avenue,
Verse une larme méconnue
Sur son neveu déshérité.

Ce faquin d'Arlequin combine
L'enlèvement de Colombine
Et pirouette quatre fois.

Colombine rêve, surprise
De sentir un cœur dans la brise
Et d'entendre en son cœur des voix.

Un somni

Vaig somniar una vegada un bell somni:
una noia rossa m'estimava;
era en la volta verda del bosc,
era en el càlid temps primaveral:

Les poncelles brotaven, el rierol s'inflava,
arribaven repics llunyans des del poble...
estàvem plens de felicitat,
submergits del tot en la beatitud.

I encara més bell que aquell somni
succeí en la realitat...
fou en la volta verda del bosc,
fou en el càlid temps primaveral.

El rierol s'inflà, les poncelles brotaren,
arribaren repics des del poble...
et vaig abraçar fermament, molta estona,
i mai més no et vaig deixar!

Oh, volta del bosc de verd primaveral!
vius en mi en tot moment...
Allà la realitat fou un somni,
allà el somni es féu realitat!

Quatre cançons de joventut

Pantomima

Pierrot, que no té res d'un Clitandre,
buida un flascó sense esperar més,
i, pràctic, comença un pastís.

Casandra, al fons de l'avinguda,
vessa una llàgrima desconeguda
sobre el seu nebot desheretat.

Aquest brètol d'Arlequí combina
el rapte de Colombina
i la pirueta quatre vegades.

Colombina somnia, sorpresa
de sentir un cor en la brisa
i de sentir veus en el seu cor.

Paul Verlaine

Clair de lune

Votre âme est un paysage choisi
Que vont charmant masques et bergamasques
Jouant du luth et dansant et quasi
Tristes sous leurs déguisements fantasques.

Tout en chantant sur le mode mineur
L'amour vainqueur et la vie opportune,
Ils n'ont pas l'air de croire à leur bonheur
Et leur chanson se mêle au clair de lune,

Au calme clair de lune triste et beau,
Qui fait rêver les oiseaux dans les arbres
Et sangloter d'extase les jets d'eau,
Les grands jets d'eau sveltes parmi les marbres.

Théodore Faullin de Banville (1823 — 1891)

Pierrot

Le bon Pierrot, que la foule contemple,
Ayant fini les noces d'Arlequin,
Suit en songeant le boulevard du Temple.
Une fillette au souple casaquin
En vain l'agace de son œil coquin;
Et cependant mystérieuse et lisse
Faisant de lui sa plus chère délice,
La blanche lune aux cornes de taureau
Jette un regard de son œil en coulisse
À son ami Jean Gaspard Debureau.

Stéphane Mallarmé (1842 — 1898)

Apparition

La lune s'attristait. Des séraphins en pleurs
Rêvant, l'archet aux doigts, dans le calme des fleurs
Vaporeuses, tiraient de mourantes violettes
De blancs sanglots glissant sur l'azur des corolles.
—C'était le jour béni de ton premier baiser.
Ma songerie aimant à me martyriser
S'enivrait savamment du parfum de tristesse
Que même sans regret et sans déboire laisse
La cueillaison d'un Rêve au cœur qui l'a cueilli.

J'errais donc, l'œil rivé sur le pavé vieilli,
Quand avec du soleil aux cheveux, dans la rue
Et dans le soir, tu m'es en riant apparue
Et j'ai cru voir la fée au chapeau de clarté
Qui jadis sur mes beaux sommeils d'enfant
gâté
Passait, laissant toujours de ses mains mal
fermées
Neiger de blancs bouquets d'étoiles parfumées.

Clar de lluna

La vostra ànima és un paisatge escollit
per on van encisadores màscares i bergamasques,
tocant el llaüt i ballant, i quasi
tristes sota llurs disfresses capritxoses!

Tot cantant en modalitat menor
l'amor guanyador i la vida oportuna,
no tenen l'aspecte de creure en llur felicitat
i la seva cançó es barreja amb el clar de lluna,

amb el tranquil clar de lluna trist i bell,
que fa somniar els ocells en els arbres,
i sanglotar d'èxtasi els sortidors,
els grans sortidors esvelts enmig dels marbres.

Pierrot

El bon Pierrot, que contempla la multitud,
havent-se acabat les noces d'Arlequí,
segueix somniador el passeig del Temple.
Una noieta amb vestit lleuger
el contempla en va amb el seu ull de múrria;
i amb tot, misteriosa i llisa,
fent d'ell la delícia més estimada,
la blanca lluna a les banyes de Taure,
dóna una mirada de reüll
al seu amic Jean Gaspard Debureau.

Aparició

La lluna s'entristia. Serafins plorosos
somniaven, amb l'arquet als dits, en la calma de les flors
vaporoses, que treien de violetes defallides
blancs sanglots lliscant per l'azur de les corol·les.
—Era el dia beneït del teu primer bes.
A la meua fantasia li agradava martiritzar-me
i s'embriagava sabiament amb el perfum de tristeses
que fins i tot sense pena i sense dessabor deixa
la recollida d'un somni al cor que l'ha collit.

Jo errava doncs, amb l'ull fixat en el paviment envellit
quan, amb el sol als cabells, al carrer
i al vespre, te m'has aparegut rient
i he cregut veure la fada de la claretat
que una vegada en els meus bells somnis d'infant
consentit
passava, deixant sempre que de les seves mans mal
tancades
neuessin blancs rams d'estrelles perfumades.

GUSTAV MAHLER

(1860 — 1911)

Anònim

Das irdische Leben

“Mutter, ach Mutter! es hungert mich,
Gib mir Brot, sonst sterbe ich.”
“Warte nur mein liebes Kind!
Morgen wollen wir ernten geschwind.”

Und als das Korn geerntet war,
Rief das Kind noch immerdar:
“Mutter, ach Mutter! es hungert mich,
Gib mir Brot, sonst sterbe ich.”
“Warte nur mein liebes Kind!
Morgen wollen wir dreschen geschwind.”

Und als das Korn gedroschen war,
Rief das Kind noch immerdar:
“Mutter, ach Mutter! es hungert mich,
Gib mir Brot, sonst sterbe ich.”
“Warte nur mein liebes Kind!
Morgen wollen wir backen geschwind.”

Und als das Brot gebacken war,
Lag das Kind auf der Totenbahnr.

Anònim

Das himmlische Leben

Wir genießen die himmlischen Freuden,
Drum tun wir das Irdische meiden,
Kein weltlich Getümmel
Hört man nicht im Himmel,
Lebt alles in sanfterer Ruh;
Wir führen ein englisches Leben,
Sind dennoch ganz lustig daneben,
Wir tanzen und springen,
Wir hüpfen und singen,
Sankt Peter im Himmel sieht zu.

Johannes das Lämmlein auslasset,
Der Metzger Herodes drauf passet,
Wir führen ein geduldigs,
Unschuldigs, geduldigs,
Ein liebliches Lämmlein zu Tod.
Sankt Lukas den Ochsen tät schlachten
Ohn einigs Bedenken und Achten,
Der Wein kost't kein Heller
Im himmlischen Keller,
Die Englein, die backen das Brot.
Gut Kräuter von allerhand Arten,

La vida terrenal

“Mare, ai mare, tinc gana!
Dóna'm pa, o em moriré!”
“Espera, fill estimat,
demà anirem aviat a segar.”

I quan el blat fou segat,
tornà a cridar l'infant:
“Mare, ai mare, tinc gana!
Dóna'm pa, o em moriré!”
“Espera, fill estimat,
demà anirem aviat a trillar.”

I quan el blat fou trillat,
tornà a cridar l'infant:
“Mare, ai mare, tinc gana!
Dóna'm pa, o em moriré!”
“Espera, fill estimat,
Demà courem aviat el pa!”

I quan el pa va ser cuit,
l'infant jeia mort en el seu llit.

La vida celestial

Gaudim de les joies eternals,
puix que estem privats de les terrenals.
Cap estrèpit del món
no se sent en el cel!
Tot viu en la més dolça pau!
Portem una vida angelical!
Però amb tot, és també molt divertit!
Ballem i saltem,
botem i cantem!
Mireu a Sant Pere en el cel!

Deixeu l'ovelleta per a Joan,
però feu atenció a Herodes, el carnisser,
o portarem una pacient,
innocent i estimada
ovelleta cap a la mort!
Sant Lluç pot degollar el bou
amb destresa i sense vacil·lar;
el vi és de franc
en la celestial taverna;
i el pa el couen els angelets.
Bones verdures de tota mena

Die wachsen im himmlischen Garten,
Gut Spargel, Fisolen,
Und was wir nur wollen,
Ganze Schüsseln voll sind uns bereit.
Gut Äpfel, gut Birn und gut Trauben,
Die Gärtner, die alles erlauben!
Willst Rehbock, willst Hasen?
Auf offener Straßen,
Sie laufen herbei.

Sollt' ein Festtag etwa kommen,
Alle Fische gleich mit Freuden angeschwommen!
Dort läuft schon Sankt Peter
Mit Netz und mit Köder,
Zum himmlischen Weiher hinein.
Sankt Martha die Köchin muß sein.

Kein' Musik ist ja nicht auf Erden,
Die unsrer verglichen kann werden.
Elftausend Jungfrauen
Zu tanzen sich trauen,
Sankt Ursula selbst dazu lacht,
Cäcilie mit ihren Verwandten
Sind treffliche Hofmusikanten,
Die englischen Stimmen
Ermuntern die Sinnen,
Daß Alles für Freuden erwacht!

creixen en l'horta celestial!
Bons espàrrecs, fesolets
i tot el que voleu!
Tenen preparades safates senceres!
Amb bones pomes, bones peres i bons raïms!
Els jardiners ens ho permeten tot!
Vols cabrits, vols conills?
Corren lliurament pels carrers
cap a la cuina!

Si s'escau un dia de festa,
arriben nedant alegrement tots els peixos!
Allà va corrent Sant Pere
amb xarxes i esquers
cap a l'estany celestial.
i la cuinera serà Santa Marta!

No hi ha cap música en la terra
que es pugui comparar amb la nostra,
i hi ha onze mil donzelles
disposades a dansar!
La mateixa Santa Úrsula se n'alegra,
Cecília i els seus parents
són els excel·lents músics de la cort!
Les veus dels àngels
aixequen els ànims!
Tot és per a desvetllar la joia!

Traduccions de Manuel Capdevila i Font